VÝROČNÁ SPRÁVA
o činnosti STORM pri UKF
za rok 2006

...o organizácii

Občianske združenie STORM pri Univerzite Konštantína Filozofa (UKF) v Nitre vzniklo dňa 15. mája 2002 registráciou na Ministerstve vnútra SR. Je apolitickým a neziskovým združením, ktoré založili študenti Fakulty sociálnych vied a zdravotníctva UKF v Nitre.

Rok 2006 bol našim štvrtým rokom aktívnej činnosti v oblasti sekundárnej prevencie drogových závislostí a znižovania rizík spojených s užívaním drog. Pracujeme podľa tzv. harm reduction filozofie.

Hlavným poslaním organizácie je kontaktovať aktívnych injekčných užívateľov drog a osoby pracujúce v sexbiznise v ich prirodzenom prostredí – na ulici. Terénnou sociálnou prácou sa terénni pracovníci snažia minimalizovať zdravotné a sociálne riziká spojené s užívaním nelegálnych drog nielen u svojich klientov, ale aj v ich sociálnom prostredí.

Víziou združenia je zavádzať do systému služieb pre tieto cieľové skupiny také služby, ktoré sú nedostatkové, nedostupné z rozličných dôvodov a zabezpečujú nízky prah vstupu pre ich využívanie, t. j. sú anonymné a bezplatné.

Podľa stanov organizácie je ďalej poslaním združenia:

- prispieť k riešeniu drogovej problematiky. Najmä v oblasti prevencie sekundárnej a terciárnej, s dôrazom na vytvorenie a implementáciu inštitútu prvého kontaktu,
- zoskupovať záujemcov o preventívnu terénnu prácu,
- pripravovať, rozdávať a distribuovať materiály pojednávajúce o prevencii drogových závislostí, HIV/AIDS a infekčných ochorení v cieľových skupinách,
- spolupracovať s medicínskymi, záujmovými, mládežníckymi a občianskymi združeniami, charitou, verejnou a štátnou správou, samosprávou v SR a v zahraničí s cieľom vytvárať optimálne podmienky pre realizáciu projektov združenia.

Najvyšším orgánom združenia je členská schôdza. Správna rada združenia je výkonným a štatutárnym orgánom. Jej predseda je zároveň štatutárom organizácie.

Personálne obsadenie: Predseda: Mgr. Jana Cigáneková
Podpredseda: Mgr. Miroslava Páleníková
Člen správnej rady: Mgr. Dana Slováčiková

Občianske združenie STORM pri UKF je jednou zo siedmich organizácií na Slovensku, ktoré sa venujú terénnej práci s užívateľmi drog podľa filozofie znižovania rizík spojených s užívaním nelegálnych drog. Sú to organizácie:

- Občianske združenie Centrum dobrovoľníctva, Banská Bystrica
- Občianske združenie HEURÉKA, Banská Bystrica
- Občianske združenie ODYSEUS, Bratislava
- Občianske združenie Pomocná ruka, Košice
- Občianske združenie PRIMA, Bratislava

- Občianske združenie RISEN, Prešov

Donormi projektov organizácie v roku 2006 boli:

- **Nadácia Otvorenej Spoločnosti – Open Society Foundation, Bratislava**
- **Protidrogový Fond, Bratislava**
- **Nadácia pre deti Slovenska, Bratislava**
- **Nitrianska komunitná nadácia, Nitra**
- **Mesto Trnava**
- **Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre**

Našimi partnermi, vďaka ktorým naše projekty plynule funguje sú:

- Fakultná nemocnica v Nitre – Kožné oddelenie, Psychiatrické oddelenie a spaľovňa,
- Mestská polícia v Nitre,
- Mesto Nitra,
- Krajský úrad v Nitre,
- Občianske združenie Pomoc obetiam násilia, Nitra
- Slovenský Červený Kríž, územný spolok Nitra
- Centrum komunitného rozvoja, Nitra
- Auto Zobor Nitra, s.r.o.
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva, Nitra
- Penzión „U Krba“, Nitra
- Eroticland, s.r.o., Nitra
- Mestská polícia v Seredi,
- Svojpomocná skupina Pomaranč, Trnava
- Mestský úrad v Trnave
- Bbraun Medical, s.r.o., Bratislava
- Národné referenčné centrum pre HIV/AIDS, Bratislava
- Centrum pre liečbu drogových závislostí Bratislava

A iní...

Realizované projekty...

KROK VPRED

Organizácia celoročne realizuje hlavný projekt s názvom „Krok vpred“, ktorý vychádza z filozofie Harm reduction. Je to súbor takých intervencií, ktoré umožňujú a pomáhajú aktívnemu užívateľovi drog získať pravdivé vedomosti o probléme, motivujú ho k zodpovednejšiemu, menej rizikovému správaniu k sebe a svojmu okoliu a tým k dôstojnejšiemu životu. Mnohými výskumami bolo potvrdené, že je to účinný nástroj na zabránenie vzniku epidémie HIV a iných krvou prenosných ochorení medzi injekčnými užívateľmi drog a inými skupinami s rizikovým správaním.

Pracujeme s aktívnymi užívateľmi drog bez toho, aby sme od nich vyžadovali ukončenie konzumácie drog. To znamená, že abstinencia pre nás nie je jediným akceptovateľným alebo želateľným cieľom. Služby poskytované klientom sú bezplatné a zabezpečuje sa absolútna anonymita klientov.

Projekt bol v roku 2006 realizovaný v troch mestách. V Nitre, Seredi a Trnave. Personálne je projekt v Nitre a Seredi zabezpečený z kancelárie v Nitre 8 terénnymi pracovníkmi, koordinátorkou (4h/denne) a manažérkou (4h/denne). Pracovníci sú prevažne študentmi alebo absolventmi študijného odboru sociálna práca, dvaja pracovníci sú študentmi

iných odborov. V Trnave je projekt zabezpečovaný trnavskou kanceláriou, v ktorej pracuje koordinátorka (4 hod/denne), asistent (2h denne) a 5 terénnych pracovníkov. Všetci pracovníci sú zaočkovaní proti hepatitídam typu A a B a špeciálne zaškolení pre tento typ práce. Organizácia zabezpečuje pravidelné pracovné stretnutia, školenia na aktuálne témy a supervíziu.

Súčasťou terénnej práce je výmena použitých injekčných striekačiek za sterilné systémom n+5 („n" je počet prinesených použitých injekčných striekačiek, môže ním byť aj „0"), ich následný zber a likvidácia v spaľovni infekčného odpadu Fakultnej nemocnice v Nitre. Za rok 2006 to predstavuje 166 kg odpadu. Ďalej distribúcia zdravotníckeho materiálu – alkoholové (43.895 ks) a suché tampóny (31.635 ks), filtre (14.570 ks), kyselina askorbová (3.083 ks), injekčná voda (9.798 ks), prezervatívy (2.331 ks) a škrtidlá (175 ks). Osobám pracujúcim v sexbiznise špeciálne distribuujeme lubrikačné gély (357 ks), extra silné prezervatívy (40 ks) a hygienické vreckovky(664 bal). Terénni pracovníci klientom distribuujú informačno-edukačné letáky, ktoré sú pripravované organizáciou s tematikou napr. o: krvou a pohlavne prenosných ochoreniach, rizikách injekčnej aplikácie drog, novinkách v legislatíve a pod. Dôležitou službou je aj prvokontaktné sociálne a zdravotné poradenstvo. Terénnu prácu vykonávajú vždy dvaja terénni pracovníci pravidelne v dohodnutých časoch a miestach okrem štátom uznaných sviatkov. Terénna práca sa v jednotlivých mestách vykonáva nasledovne:

V Nitre - pondelok a vo štvrtok vo večerných hodinách.
V Seredi - v utorok a v piatok vo večerných hodinách.
V Trnave – v pondelok a vo štvrtok vo večerných hodinách .

Každú zmenu časov a miest terénnej práce konzultujeme so samotnými klientmi, čím zefektívňujeme čas strávený v teréne.

Samotné výjazdy do terénu realizovali terénni sociálni pracovníci v roku 2006 spolu 268 krát. Počas tohto obdobia sa do projektu zaregistrovalo 82 nových klientov a spolu s tými, ktorí využívajú naše služby dlhodobejšie nás kontaktovali 2354x. Od klientov sme vyzbierali spolu 44.767 ks použitých injekčných striekačiek a rozdali 57.887 ks sterilných. V porovnaní s minulým rokom sme zaznamenali iba mierny nárast vyzbieraných injekčných striekačiek, pričom výdaj stúpol omnoho výraznejšie. Návratnosť vydaných injekčných striekačiek od klientov bola 77,3 %, čo v porovnaní s minulým rokom znamená pokles o 9%. Tento pokles bol spôsobený najmä intenzívnejšou prácou so ženami pracujúcimi v pouličnom sexbiznise v Seredi, pre ktoré je komplikované prinášať použité injekčné striekačky na výmenu.

Cieľovú skupinu projektu tvoria prevažne mladí ľudia vo veku od 16 rokov. Pomer mužov ku ženám je približne 9:1. V meste Sereď, kde existuje pouličná prostitúcia kontaktujeme ženy pracujúce v sexbiznise. Mnoho z nich neužíva drogy. Najčastejšie užívanou drogou v Nitre je pervitín a Subutex, v meste Sereď najmä heroín.

Terénna sociálna práca sa počas roka vykonávala najmä prostredníctvom nášho úžitkového automobilu. Interiér vozidla je prispôsobený potrebám terénnej práce a sú v ňom nainštalované uzamykateľné skrinky a umývadlo. Priestory auta môžu využívať aj klienti pri ošetrovaní a poradenstve poskytovanom terénnymi sociálnymi pracovníkmi. Vďaka nemu sme schopní kontaktovať aj osoby pracujúce v sexbiznise na výpadovke mesta Sereď.

Hlavný projekt je financovaný zo zdrojov najmä Nadácie otvorenej spoločnosti – NOS/OSF, Protidrogového fondu a mesta Trnava.

ODBORNÍCI NA ULICI

Projekt „Odborníci na ulici“ je akčným doplnkom sústavne prebiehajúceho projektu výmeny ihiel a striekačiek „Krok vpred“. Je financovaný zo zdrojov Nadácie pre deti Slovenska – projekt „Hodina deťom“. Prebieha súčasne popri terénnej práci a podľa jej pravidiel. Jeho realizovaním chceme zatraktívniť a sfunkčniť služby poradenstvom **lekára** a **právnika** pre klientov a uľahčiť terénnym sociálnym pracovníkom ich prácu, popri ktorej reálne nemôžu byť dostatočne kompetentní v právnej a zdravotníckej problematike.

Do budúcna týmto projektom plánujeme upriamiť pozornosť na to, že práca odborníkov je možná aj mimo inštitúcií, bližšie ku klientovi. Dlhodobým cieľom projektu je takúto službu zapojiť do systému sociálnych a zdravotných služieb samospráv. Ďalej prostredníctvom lobistu vyjednávať a hľadať spoločné riešenia s relevantnými subjektmi v regióne a pracovať ako jeden zo subjektov Komunitného plánovania sociálnych služieb Mesta Nitra.

Subprojekt bol spustený v júni 2005. Služby odborníkov sa realizovali dvakrát do mesiaca v oboch mestách. Prvý a posledný pondelok v mesiaci v Nitre a prvý utorok a poslednú sobotu v Seredi (neskôr zmenené na posledný piatok v mesiace). V roku 2006 klienti využili služby odborníkov spolu 71 krát počas 45 služieb.

Právnik zrealizoval spolu 21 výjazdov do terénu. Len traja klienti využili právne poradenstvo po prvý krát, všetky ostatné kontakty boli opakované. Klienti sa o nízkoprahových službách právnika mohli dozvedieť prostredníctvom letákov a od terénnych pracovníkov. Službu právnika využili 3 ženy a 10 mužov.

Klienti diskutovali s právnikom najmä o trestnoprávnych otázkach – 10x, možnostiach odvolať sa proti rozhodnutiam, ale najmä o ich právach a povinnostiach v rámci trestného konania. Zaujímavé je, že žiadali o pomoc aj v občiansko-právnych záležitostiach (4x) a pracovno-právnych (4x). Problémy klientov sú zväčša dlhodobého charakteru, prípadne sa opakujú a ich jednorazové vyriešenie je často krát nemožné.

Zdravotníčka zrealizovala spolu 24 naplánovaných výjazdov kde 32 klientov ju kontaktovalo spolu 53x. Viac ako polovica klientov boli už dlhodobo registrovaní a zdravotné poradenstvo spolu s ošetrovaním využívali najviac. Hovorí to najmä o ich zlej hygiene a dlhodobom užívaní drog. Len dvaja klienti využili zdravotné poradenstvo bez možnosti ošetrenia. Jeden klient využil zdravotné poradenstvo po telefóne. (Z prostriedkov iného projektu využívame terénny mobil, ktorý je pre klientov aktívny vždy len počas služieb a môžu tak kontaktovať pracovníkov na službe v teréne). Klienti využívali najmä základné ošetrenie (50 kontaktov). Pri ňom klienti využívajú najmä ošetrenia zapálených miest po vpichoch na žilách a iných drobných poranení na koži.

Klienti projektu tým, že služby pravidelne využívajú preukazujú, že majú záujem riešiť svoj sociálny aj zdravotný stav. Mnohí z nich majú problémy, ktoré sú porovnateľné s problémami svojich známych (užívateľov) a tak službu odporúčajú aj im.

STORMÍK

„Stormík“ je názov ďalšieho subprojektu a je zameraný na vydávanie rovnomenného časopisu z dielne organizácie výlučne pre klientov projektu v Nitre v Seredi a v Trnave. Pokusne sme ho začali vydávať v marci 2005 z vlastných prostriedkov. V roku 2006 bolo jeho vydávanie hradené z Nitrianskej komunitnej nadácie a Nadácie otvorenej spoločnosti – Open Society Foundation. Koordinátorkou projektu Stormík a zároveň jeho šéfredaktorkou bola Mgr. Dana Slováčiková.

V roku 2006 sa mesačne vydalo priemerne 50 ks tohto „pouličného“ časopisu, počet vydaných časopisov stúpol po zavedení projektu Krok vpred v Trnave. Časopis je vydávaný ako mesačník. Počet strán 24-32 podľa potreby je pri formáte A6.

Obsahom jednotlivých čísel časopisu sú zaujímavosti najmä zo zdravotníctva a o jednotlivých preparátoch napr. na ošetrovanie poranení po vpichoch. Ďalej sa tu klienti môžu jednotlivo dočítať o vybraných psychiatrických alebo resocializačných zariadeniach. Priestor sa venuje aj drogám, ich účinkom, zaujímavostiam zo zahraničia a novinkám v tejto oblasti. Najväčším úspechom tohto projektu je aktívne zapojenie klientov do služieb im určeným. Príspevky od klientov sú pravidelne najpútavejšou časťou časopisu. Klienti prispievajú vo forme obrázkov alebo príbehov z osobných denníkov. Na všetky uverejnené príspevky často reagujú, čím sa vytvára priestor pre efektívnejšiu intervenciu zo strany terénnych pracovníkov.

STREET FOR STREET

Projekt Street for street bol terénnym projektom zameraným na deti a mládež, ktoré trávia svoj voľný čas neorganizovaným spôsobom na sídlisku Klokočina. Cieľom bolo kontaktovať deti a mládež vo veku 11 - 20 rokov. Terénni pracovníci, ktorí v rámci projektu prešli intenzívnym výcvikom päť krát do týždňa po 5 hodín monitorovali trávenie voľného času neorganizovanými deťmi a mládežou a zisťovali ich potreby a požiadavky. Projekt slúžil ako prípravná fáza pre otvorenie a realizáciu nízkoprahového klubu pre deti a mládež „CIRKUS“, ktorý by mal byť otvorený v lete 2007 v komunitnom centre na Nedbalovej ulici Nitre.

Počas projektu bolo kontaktovaných 174 mladých ľudí, pričom niektoré skupiny detí sa pracovníkom podarilo kontaktovať opakovane a vybudovať tak pozitívny vzťah, ktorý pracovníci plánujú využiť pri príprave a implementácii nízkoprahového klubu.
Trvanie projektu: 1.6.2006 – 31.08.2006

AMORES

Až 1.712 kusov prezervatívov rozdali za jeden večer pracovníci občianskeho združenia STORM pri UKF. Dňa 20. 10. 2006 vo večerných hodinách sa konala preventívna

akcia medzi mladými ľuďmi v centre Nitry pod názvom Amores. Rozdávaním prezervatívov vlepených do informačných letákov o pohlavne prenosných ochoreniach chceli rozprúdiť diskusiu o bezpečnejšom sexe. Dva dvojčlenné tímy oslovovali mládež v podnikoch a na uliciach a diskutovali s nimi o bezpečnejšom sexe. Mottom akcie bolo varovanie, že prezervatív nie je iba prostriedok proti nechcenému tehotenstvu a tiež, že je to téma hodná diskusie aj na ulici.

Túto aktivitu podporila mimovládna nezisková organizácia Nadácia pre deti Slovenska prostredníctvom grantového programu 10 rokov spolu ako jednu z desiatich vybraných na Slovensku.

ŠTANDARDY

Jednou z aktivít realizovaných v roku 2006 je aj vedenie prípravy štandard nízkoprahových služieb pre užívateľov/užívateľky drog v zmysle Harm Reduction. Naša organizácia pripravila projekt na Nadáciu Otvorenej spoločnosti – Open Society Foundation, v spolupráci s ktorou sme v roku 2006 zrealizovali 2 z piatich naplánovaných stretnutí – v Košiciach a v Nitre. Na príprave dokumentu štandard sa podieľajú praktickí experti z organizácií STORM pri UKF v Nitre, OZ Prima z Bratislavy, OZ Odyseus z Bratislavy, OZ Heuréka z Banskej Bystrice a OZ Risen z Prešova. Dokončenie dokumentu a jeho implementácia do praxe je naplánovaná na prvý polrok 2007.

DO BUDÚCNA...

Našou víziou pre rok 2007 je zriadenie nízkoprahového klubu pre deti a mládež, testovanie klientov na protilátky infekčných ochorení (syfilis, hepatitídy B a C, HIV), zastabilizovať a zefektívniť terénnu prácu v meste Trnava a zriadiť kontaktné centrum STOPka pre užívateľov drog v meste Nitra. Rovnako by sme chceli rozšíriť terénnu prácu aj do mesta Šaľa a to najmä v spolupráci s miestnym mestským úradom. Všetky služby a projekty chceme tak ako doteraz realizovať s maximálnym ohľadom na klientov a v súčinnosti s nimi.

V Nitre dňa 10.03.2007

Mgr. Jana Cigáneková
Predsedníčka STORM pri UKF